

Somali Ministry of
Education, Culture and
Higher Education

Somali Academy of
Sciences and Arts

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

unesco.org

Maxay muhiim ugu tahay Soomaaliya ineey yeelato Istaraatiijiyad Dhaqan ee Heer Qaran?

ARTXCHANGE
CONNECTING
CREATIVE YOUTH
IN AFRICA AND EUROPE

@artxchangeproject

cisp-som.org

WADA MAAL GALIYAY:

European
Union

AUxEU Youth
Cooperation
Hub

Waa maxay istaraatiijiyad/ ama xeelad dhaqan?

In qaran ama dawladi yeelatao Istaraatiijiyad dhaqanka waxay ka dhigan tahay in dawladu leedahay siyaasad taas oo ay ku soo bandhigto qaabka iyo aragtida guud ee la xiriirta horumarinta dhaqanka ee heer degmo, heer qaran, ama heer caalamiya. Himilada istaraatejiyada dhaqanka ee soomaaliya waa in la hormariyo firfircoonidanwaxda dhaqanka Soomaaliya taas oo gacan ka gaysata wada noolaanshaha bulshada, ka shaqaynta nabada, iyo sidoo kale horumarka waara, iyadoo loo marayo wadhadalo isdhexgalka dhaqanka heer qaran iyo heer caalami ahba.

Istaraatiijiyada dhaqanku maxay muhiim u tahay?

Istiraatiijiyada Dhaqanka Soomaaliya iyo Qorsho Hawleedka la xiira waxay hagi karaan soo noolaynta waaxda dhaqanka Soomaaliya si ay uga qayb qaadato; nabadda, dib u heshiisiinta iyo sharciga, hormarinta bulshada iyo dhaqaalaha, iyo sidoo kale ilaalinta noolayaasha kala duwan ee u gaarka ah iyo kobcinta kala duwanaanta dhaqankeeda.

Istaraatiijiyada waxay sidoo kale gacan ka gaysataa in dhaqanka lagu lamaaniyo dhamaan siyaasadaha hormarinta haday tahay kuwa khuseeya tacliinta, sayniska.

Iyaabaha looga qaybqaadan karo?

- Ka qayb qaado wada tashiyda caalamiga ah ee ay qaban qaabisay wasaarada waxbarashada hiddaha iyo tacliinta Sare.
- Inaad baratid waxyaabaha la xiriira dhaqanka Soomaalida.
- Kor u qaadida wacyi galinta qaybaha kala duwan ee daneeya dhaqanka.
- Lawadaagida taladaada iyo ra'yigaaga
email: info@moe.gov.so.

Dhaqanka Soomaalida

Soomaaliya waxay leedahay hido iyo dhaqan kaladuwan haday tahay goobo dhaqan iyo kuwo dabiici ah hab dhaqanka, madxafyo iyo dhaxal hiddo ee biyaha hoose iyo sidoo kale qaybta dhaqanka iyo hal-buurka.

Soomaaliya: waxaa loogu yeeraa dhulkii abwaanada gabayga

Soomaalidu waxay leedahay dhaqan sugaaneed ilaa iyo qarnigii 12aad kaas oo u sii gudba jiilba jiiilka ka danbeeya. In kastoo xiliyadii hore badanaa ay odayaashu adeegsan jireen gabayada, balse wayaadan waxaa lagu dhiiri galiyay inay dhalinyaradu hormariyaan hibadooda hala-abuurnimo.

Bandhig faneedkasoo saarka Filimada

Tan iyo qarnigii 20aad masraxa tiyaatarku wuxuu ka mid ahaa dhqanka Soomaalida. kadib Soomaaliya markay qaadatay xoriyadda sanadkii 1960, Soomaalidu waxeey sameeyeen riwaayado. Sidoo kale waxay bilaabeen shirkado soo saara, filimadooda waxayna gaarsiiyeen wadamo kale duwan, intaa kadib waxay magaalada Muqdisho ka bilabeen bandhig filimada caalamiya oo sanadle ahaa.

Dhaqanku wuxuu wax ku biirin karaa Hormarka waara ee Soomaliya

Xoojinta waaxda dhaqanka Soomaaliya waxay saamayn badan ku yeelan doontaa:

- ❑ Dhiirgalinta bulshada rayidka ah, ka caawinaya in ay noqdaan wakiilo ka shaqeeya dadaalada lagu wado in la dhiso bulsho hufan oo dimuqraadi ah.
- ❑ Soo noolaynta kaabayaasha dhaqanka iyo sidoo kale ilaalinta hantida dhaqanka.
- ❑ Si guud in kor loogu qaado ilaalinta iyo ixtiraamka xuquuqda aadanaha, gaar ahaan xorriyadda hadalka.
- ❑ Xoojinta iyo fahamka dhaqanka Soomaaliyeed iyo xushmaynta kala duwanaansha dhaqamada kale.
- ❑ Dhisidda goobo suurto galinya in dakhli ka soo gali karo wadanka sida goobo dalxiis oo dhaqaale laga samayn karo iyo dhaqaalaha hal-abuurka.

Shirkadaha dhaqanka iyo hal-abuurku waxay dhaqaale ahaan ka dhigan yihiin **2,250 bilyan** oo doolar, waxay abuuraan in kabdan **30 milyan** oo shaqo caalmaka, waxayna shaqaalay siiyaan dad badan oo da'doodu u dhaxayso **15 ilaa 29**.

| Awooda dhaqanka

Aduunkan maanta isku wada xiran awoodda uu dhaqanku u leeyahay inuu wax ka bedelo bulshooyinka waa mid iska cad. Astaamaha kala duwan ee dhaqanka sida dhismayaasha taariikhiga ah sida madxafyada, caado dhaqameedyada soo jireenka ah iyo farshaxanka casriga ahba waxay nolasheena kusoo kordhin karaan faa'iido badan oo xad laheyn.

Hiddaha ayaa ah isha mideysa bulsho heybteeda iyo ahaanshaheeda, gaar ahaan bulshooyinka ay saameeyeen khilaafyo iyo daganaansho la'aan dhaqaale. Hal-abuurku wuxuu gacan ka gaystaa dhismaha bulsho furfuran, loo wada dhan yahay oo wadajirta. Hiddaha iyo hal-abuurka labaduba waxay aasaas u dhigaan bulsho firfircoon, barwaaqeeysan oo alifaad iyo aqoon leh.

| Soomaaliya & UNESCO

- ❑ Hoyga dhaqanku waa wasaarada waxbarashada, hiddaha iyo tacliinta sare.
- ❑ 2020 kii Soomaaliya waxay ansaxisay heshiiskii UNESCO 1972 ee Hiddaha Adduunka iyo Heshiiskii UNESCO 2003 Hiddaha iyo dhaqanka ee aan la taaban karin.
- ❑ 2020 kii kadib 30 sano oo ay xirnayd xaruntii dhaqanka ee Soomaaliya madaama lagu jiray dagaal sokeeye, Soomaaliya waxay nasiib u yeelatay inay u dabaal degto dib u furustii Madxafkii Qaranka, Masraxii Qaranka iyo waliba Makatabdii Qaranka.
- ❑ Ayadoo la raacayo heshiisyadaan, Soomaaliya waxaa lagu dhiiri galinayaa inay aqoonsato oo ay ilaaliso hiddo dhaqameedkeeda la taaban karo iyo waliba kan aan la taaban karin, ayadoo la hubinaayo gaarsiinta jiilalka danbe.

| Shirarkii Heshiisyada UNESCO

1954

Shirwaynihii Badbaadinta Hantida Dhaqanka hadii ay dhacdo Colaad isku dhac Hubeysan leh.

1970

Shirwaynihii lagu heshiiyay ka Hortaga iyo Mamnuucida Dhoofinta iyo Soo dajinta Sharci darada ah sidoo kale wareejinta Mulkiyada Hantida Dhaqanka.

1972

Hishiis ku saabsan ilaalinta hiddaha iyo dhaqanka dhaamaan aduunka.

2001

Heshiis ku saabsan Ilaalinta Hiddaha iyo Dhaqanka Dhaxalka ah ee Biyaha Hoos ku Jira.

2003

Hisshiis ku saabsan Badbaadinta Hiddaha iyo Dhaqanka aan la taabin Karin.

2005

2005 Heshiis ku saabsan Ilaalinta iyo Dhiirrigelinta kala duwanaanshaha muujinta dhaqanka.

